

KATOLIK POLSKI

„KATOLIK POLSKI” wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje na miesiąc 3.— zł.

Redakcja i Administracja:

Katowice, Rynek 12

TELEFON 1414.

ZA OGŁOSZENIA płaci się 15 groszy za wiersz milimetry. Wiersz reklamowy 60 groszy. Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 197

Katowice, niedziela 26-go sierpnia 1928.

Rok IV

Kellog przyjechał do Paryża.

Paryż. (PAT.) Kellog przybył tu w piątek o godz. 10 min. 15, witany uroczysto na dworcu.

Przed południem Briand odbył z Kellogiem 10-minutową rozmowę.

Po południu Kellog złożył wizytę Briandowi. W sobotę zaś zamierza przyjąć dziennikarzy.

Paryż. (PAT.) W związku z uroczystością podpisania paktu, potępiającego wojnę rozpoczęły się tu już przygotowania celem udekorowania i iluminowania gmachów rządowych i prywatnych.

Paryż. (PAT.) Prezydent Doumergue zaprosił pełnomocników państw będących sygnatariuszami paktu do przybycia w dniu 28 sierpnia do Rambouillet, gdzie wyda na ich cześć śniadanie. W śniadaniu tem wezmą udział członkowie rządu oraz wiele wybitnych osobistości.

Berlin. (PAT.) Prasa berlińska w depeszach z Nowego Jorku donosi, że nazajutrz po podpisaniu paktu Kelloga przedstawiciele amerykańscy zagranicą zaproponują 43 państwom przyłączenia się do tego paktu. Podobna propozycja ma być postawiona również także i Rosji, lecz nie przez przedstawiciela Stanów Zjednoczonych, lecz przed przedstawiciela francuskiego w Moskwie. Zapowiedź tę dzienniki berlińskie tłumacząc podnoszą, iż początkowo przewidziane było wystąpienie z taką propozycją do innych mocarstw dopiero

po ratyfikowaniu paktu przez mocarstwa, które pierwsze go mają podpisać.

Berlin. (PAT.) Dzienniki tutejsze z wyraźnym niezadowoleniem omawiają głosy prasy francuskiej w sprawie ewakuacji i ostatniego komunikatu Havasa, nazywającego rzeczą niewskazaną omawianie sprawy Nadrenji w czasie nieobecności Chamberlaina. „Deutsche Zeitung” stwierdza, że widoki dla akcji niemieckiej są bardzo złe, gdyż Francja nie jest skłonna do żadnych koncesyj.

Centrowa „Germania” wyraża niezadowolenie i ubolewanie z powodu tego komunikatu Havasa, uskarżając się, iż czynniki francuskie utrudniają jeszcze sytuację przedstawicielom niemieckim, dla których znowu wybór Paryża na miejsce podpisania paktu Kelloga nie był zbyt miłą rzeczą. Niemcy nie mają zamiaru — pisze dzienniki — wiązać ze sobą paktu Kelloga i kwestji ewakuacji, jednakże nawet paryska rada ministrów nie będzie mogła przeszkodzić odbyciu dyskusji w Paryżu nad kwestjami, które Niemcom leżą najbardziej na sercu.

London. (WTB.) Z powodu podpisania paktu przeciwko wojnie odprawione zostanie w poniedziałek w kościele św. Marcina uroczyste nabożeństwo, w którym wezmą udział przedstawiciele rządu i obcych mocarstw.

Terror na Litwie.

Gdańsk. (PAT.) Tutejszy organ socjalno-demokratyczny „Danziger Volkszeitung” zamieszcza artykuł poświęcony stosunkom panującym na Litwie i terrorowi, wywieranemu przez obecne czynniki rządowe. Pokojowi Kowna i całej republiki litewskiej zagraża — pisze dziennik — wulkan. Nikt wprawdzie o em nie mówi, ponieważ boi się więzienia. lub obozu, do którego dostać się jest bardzo łatwo za każde nieostrożne słowo. O terrorze, jaki szaleje

w Kownie, a jeszcze bardziej na prowincji, cywilizacja Europy — zdaniem dziennika — nie ma pojęcia. Wojska litewskie pomimo wyszkolenia przez oficerów niemieckich nie są w stanie do jakiegokolwiek akcji wewnętrznej i cała ich działalność obliczona jest na stosunki wewnętrzne. Zarówno armja czynna i związki strzeleckie (Szaulisi) zdolni są tylko do wystąpienia przeciwko własnemu społeczeństwu.

Kanclerz Müller zastąpi Stresemanna w Genewie.

Berlin. (PAT.) Gabinet Rzeszy na posiedzeniu popołudniowym uchwalił, że zamiast ministra Stresemanna, któremu stan zdrowia nie pozwala na objęcie osobiście kierownictwa delegacji niemieckiej na plenum Zgromadzenia Ligi, kierownictwo to objął kanclerz Rzeszy. Kanclerz Müller

przybędzie do Genewy w dniu 3 września. Czas pobytu kanclerza Müllera zależeć będzie od przebiegu obrad Zgromadzenia. Przedstawicielem Niemiec na posiedzeniach Rady Ligi będzie podsekretarz stanu Schubert, który już zastępował w tej roli ministra Stresemanna w czasie czerwcowego posiedzenia Rady.

Przed ogłoszeniem Albanii królestwem.

Wiedeń. (PAT.) Dzienniki wiedeńskie donoszą, iż prezydent Achmed Zogu powrócił do Tirany, gdzie będzie uczestniczył w posiedzeniu, na którym zostaną ustalone szczegóły proklamowania go królem.

W sobotę rano o godz. 7.30 oddanych będzie 21 strzałów armatnich. O godzinie 9.30 przed południem rozpocznie się zgromadzenie narodowe, na które zjawiają się wszyscy posłowie. W orędziu, które

będzie odczytane, przedstawi Achmed Zogu, jako główne zasady swej polityki bezwarunkowe przestrzeganie istniejących traktatów, zasady dobrego porozumienia z wszystkimi państwami sąsiednimi, nowoczesną organizację państwa, skuteczne popieranie rolnictwa i przemysłu. Po ogłoszeniu tej proklamacji Achmed Zogu złoży przysięgę na ręce dostojników kościelnych, katolickiego, prawosławnego i mahometańskiego.

Zaostrzenie opozycji chorwackiej.

Wiedeń. (PAT.) Dzienniki wiedeńskie donoszą z Lublany: Komitet wykonawczy koalicji chłopsko-demokratycznej odbył w Lublanie posiedzenie, na które przybyli przywódcy trzech stronnictw, należących do koalicji. Przy otwarciu posiedzenia zaznaczył prezes chorwackiej partii chłopskiej dr. Maczek, że miejsce zebrania Lublana, która jest trzecią stolicą Jugosławji, dowodzi, że do walki Chorwatów i Serbów w prowincjach zachodnich przyłączyli się także Słowenci pomimo, że prezes ministrów dr. Koroszcz połączył się z przeciwnikami.

Następnie omawiano depeszę wysłaną do Unji Międzyparlamentarnej w Berlinie i przyjęto rezolucję, w której powiedziano, że koalicja chłopsko-de-

mokratyczna przyłącza się do protestu chorwackiej partii chłopskiej przeciw temu, aby parlament w Białogrodzie miał reprezentować Serbów, Chorwatów i Słowenców. Rezolucja wspomina również o zamachu, dokonanym w skupczynie. Na posiedzeniu popołudniowym ogłoszono komunikat, w którym zapowiedziano załatwienie na najbliższym posiedzeniu komitetu wykonawczego szereg kwestyj zasadniczych oraz spraw programowych.

Białogrod. (PAT.) Organ rządowy „Prawda” donosi, że koła rządowe mają zamiar wdrożyć postępowanie karne o zdradę stanu przeciwko dr. Maczekowi i dr. Krujewiczowi z powodu ich akcji wrogiej dla państwa jugosłowiańskiego.

W przededniu kampanji wyborczej w Ameryce.

Cały prawie świat polityczny kieruje w ciwili obecnej bardzo baczna uwagę na wydarzenia, dokonywane się w Stanach Zjednoczonych, gdzie w najbliższym czasie odbyć mają się wybory na stanowisko prezydenta Stanów Zjednoczonych. — Wybór bowiem prezydenta Stanów Zjednoczonych jest wypadkiem, mającym doniosłą wagę nie tylko dla stosunków wewnętrznych Stanów Zjednoczonych, — ale ponadto odgrywa on poważną rolę w życiu politycznym prawie wszystkich państw całego świata.

Twierdzenie to nie jest bynajmniej przesadnym... Prezydent Stanów Zjednoczonych posiada władzę silniejszą, niż niejeden z ukoronowanych monarchów świata. — Jest on zupełnie samodzielny, a władza jego idzie nawet tak daleko, że może on powstrzymać każdą uchwałę kongresu (parlamentu) amerykańskiego. Ponadto mianuje prezydent Stanów Zjednoczonych samodzielnie członka rządu amerykańskiego, którzy są tylko wobec niego odpowiedzialni za swoją działalność. Przed kongresem amerykańskim nie odpowiadają ministrowie i „votum ufności” kongresu jest im zupełnie niepotrzebne. Z zestawień tych wynika, że prezydent Stanów Zjednoczonych jest faktycznym dyktatorem o władzy bardzo rozległej. Przez cztery lata — na który to okres prezydent zostaje wybrany — rządzi on samodzielnie. To też około jego osoby i jego tendencji politycznych skupia się cały kierunek rządów. Dotyczy to zarówno spraw polityki wewnętrznej jak i też polityki zagranicznej. Nic tedy dziwnego, że Amerykanin, wybierając prezydenta, uważa wybór ten za najpoważniejszą decyzję w wewnętrznym życiu Stanów Zjednoczonych. Jeśli zaś weźmiemy pod uwagę, jak silny wpływ wywierają obecnie Stany Zjednoczone na kształtowanie się stosunków w Europie, a nawet w całym świecie, — jeśli uwzględnimy, jak silna jest zależność wielu państw od stanowiska Stanów Zjednoczonych staje się obecnie zagadnieniem światowym, które wszystkie prawie państwa w równej mierze silnie interesuje.

Jak w chwili obecnej przedstawiają się przygotowania do tego doniosłego aktu wyborczego?... Od wielu już lat odgrywają w życiu politycznym Stanów Zjednoczonych najpoważniejszą rolę dwie potężne partie: pierwsza to partja republikanów, — druga: demokratów. Te dwie partie stają głównie przeciwko sobie w walce o najwyższe stanowisko w Stanach Zjednoczonych. Partją rządzącą jest w chwili obecnej: partja republikanów, z której wyszedł były prezydent s. p. Harding oraz prezydent obecny Coolidge. Wszelkie dotychczasowe oznaki wskazują za tem, że i w obecnych wyborach uzyska kandydat republikanów większość i obejmie w dalszym ciągu prezydenturę. Kandydatem republikanów jest Herbert Hoover. — obecny minister handlu w rządzie prez. Coolidge'a.

Kontrkandydatem Hoovera jest z ramienia partji demokratów: Alfred Smith. Szanse jednak kandydata demokratów są stosunkowo do tej pory mniejsze. Oczywiście, że w dalszej walce niespodzianki nie są rzeczą wykluczoną, tem więcej, że cała obecna akcja wyborcza toczy się pod hasłami ściśle wewnętrznymi, z których najważniejszym jest hasło: prohibicji. Republikanie są za dalszym utrzymaniem prohibicji, podczas gdy demokraci idą do wyborów z żądaniem częściowego zniesienia zakazu sprzedaży alkoholu. Dopiero po kwestji alkoholowej idą sprawy bieżącej polityki. I tak głośniejszą republikanie hasło trzymania się w dalszym ciągu zdala od udziału w sprawach europejskich, a zwłaszcza niewstępowanie do Ligi Narodów, oraz niebranie udziału w międzynarodowym Trybunale rozjemczym w Hadze. Popierają natomiast repu-

